

Mgr. Michala Lvová

Překlad arabské poezie do češtiny a jeho limity

Tématem předkládané diplomové práce je problematika překladu arabské metrické poezie do češtiny. Mgr. Michala Lvová se v ní zaměřuje na otázku převádění formálních prvků původně klasické arabské poezie do češtiny. Volba tématu souvisí s tím, zda je možné či vhodné převádět do češtiny metrum založené na střídání krátkých a dlouhých slabik, jakož i průběžný rým, a to vzhledem k tomu, že čeština dává přednost metrum založeným na střídání přízvučných a nepřízvučných slabik a průběžný rým vnímá jako cizí prvek.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola *Stručný úvod do arabského verše* zahrnuje prozodickou charakteristiku arabského verše, který je srovnáván s českým veršem a jinými evropskými veršovými systémy. Druhá kapitola *Arabská poezie česky* je věnována historii překladů arabské poezie do češtiny. Třetí kapitola *Možnosti a meze převodu arabského metra do češtiny* se zabývá možnostmi překladu arabského (sylabo)časoměrného verše, které souvisejí (a) se zachováním (sylabo)časoměrného metra, (b) s použitím volného verše, (c) s nahrazením arabského metra metry používanými v češtině nebo (d) s vytvořením speciálního metra. Obsahem čtvrté kapitoly je rozbor českého překladu básně Dž. Ch. Džibrána *al-Mawākib*. Diplomovou práci uzavírá obsáhlý Závěr a přílohy s ukázkami zkoumaných veršů.

Mgr. Michala Lvová poukazuje ve své diplomové práci na několik důležitých skutečností a prokazuje platnost řady závěrů. V kapitole *Arabská poezie česky* srovnává diplomantka formu, již užívali při překladu arabské poezie modernističtí překladatelé (Petráček, Kubičková, Štroblová) a tradicionalističtí překladatelé (Košut, Dvořák, Růžička). Zatímco K. Petráček a jeho kolegyně používali formu volného verše, starší překladatelé zůstávali u formy metrického verše.

Při hodnocení možností a mezí převodu arabského metra do češtiny diplomantka se mj. zamýšlí nad přístupem J. Levého ke zvukové realizaci metra (s. 49). Cennou analýzu představuje její obsáhlá prezentace možných způsobů využití metra a rýmu při překladu arabské poezie (kap. 4.2. – 4.6.), již doplňují ukázky veršů od významných arabských básníků převážně klasického období, které ilustrují jednotlivé typy meter. Diplomantka v této kapitole uvádí také problematické body navrhované metody překladu zohledňující časoměrnou

charakteristiku arabského verše a přízvuchnou charakteristiku českého verše. Jedná se především nutnost nadužívání nepřízvuchných monosylab a předdrážek a rovněž umístování přízvuku v posledních stopách (půl)veršů.

V kapitole *Džibrán Chalíl Džibrán a jeho al-Mawákib (Procesi)* rozebírá Mgr. Lvová metra použitá v této básni. Volbu Džibránova textu zdůvodňuje tím, že jeho autor použil dvě zcela odlišná metra (ramal a basít), která výrazně přispívají k celkovému vyznění básně. Ačkoli je překlad básně neúplný, potvrzuje hypotézu, že ne každé metrum je stejně vhodné k překladu/převodu podle pravidel navržených autorkou této diplomové práce.

V Závěru práce se diplomantka vrací k otázce převodu arabského sylabočasoměrného metra do češtiny způsobem, jímž byla do češtiny převáděna antická poezie. Předkládaná diplomová práce obsahuje jak ukázky překladu arabských veršů, jenž se pokouší zachovat časoměrné metrum, popř. je převést do sylabotónického versifikačního systému, tak i takového převodu, který kombinuje přízvuchnost i časomíru. S touto problematikou úzce souvisí otázka týkající se toho, zda má smysl překládat arabskou sylabočasoměrnou poezii do češtiny jiným než (polo)volným veršem. S vědomím všech omezení a limitů dává diplomantka na tuto otázku kladnou odpověď.

Diplomová práce **Překlad arabské poezie do češtiny a jeho limity** představuje zcela původní studii postavenou na konsistentním výkladu zadaného tématu. Je velmi hodnotným přínosem k poznání arabské poezie, jakož i teorie a praxe uměleckého překladu arabské literatury.

Diplomová práce Mgr. Michaly Lvové splňuje požadavky standardně kladené na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení „výborně“.

Doc. Dr. František Ondráš, PhD.
vedoucí diplomové práce

V Praze, 2. 9. 2017